

Súd: Krajský súd Nitra  
Spisová značka: 5Co/53/2023  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4119203991  
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2024  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oliver Kolenčík  
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2024:4119203991.3

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Olivera Kolenčíka a sudcov JUDr. Borisa Minksa a JUDr. Mareka Olekšáka, v spore žalobkyne: A. B. C., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom D. XXXX/XX, E., zastúpená: JUDr. Peter Havlík advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Damborského 13, Nitra, IČO: 50 361 864, proti žalovaným: 1/ F. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. XXX/XX, E., 2/ H. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. XXX/XX, E., 3/ F. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. XXX/XX, E., žalovaní zastúpení: JUDr. Mária Jakubíková, advokátka so sídlom Fraňa Mojtu 269/43, Nitra, o určenie, že žalovaný 1/ a žalovaná 2/ sú bezpodielovými spoluvlastníkmi spoluvlastníckeho podielu vo veľkosti 14/72 k celku, o odvolaní žalovaných 1/ až 3/ proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 31. mája 2023, č. k. 18C/26/2019-207, takto

### rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalobkyni priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovaným 1/ až 3/ vo výške 100 %.

### odôvodnenie:

1. Okresný súd Nitra (ako súd prvej inštancie podľa § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) rozsudkom zo dňa 31. mája 2023, č. k. 18C/26/2019-207, určil, že žalovaný 1/ a žalovaná 2/ sú bezpodielovými spoluvlastníkmi spoluvlastníckeho podielu vo veľkosti 14/72 k celku na pozemku parc. C KN č. 7454/18 o výmere 228 m<sup>2</sup>, zastavaná plocha a nádvorie, zapísanom na liste vlastníctva č. XXXX pre k.ú. E.. Druhým výrokom priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania voči žalovaným 1/ až 3/ vo výške 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

2. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 137 písm. c/ CSP, § 3 ods. 1, § 34, § 37 ods. 1, § 39, § 123, § 132, § 628 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“).

3. V odôvodnení rozsudku poukázal prvoinštančný súd na to, že žalobkyňa sa prostredníctvom právneho zástupcu písomne podanou žalobou zo dňa 12. 04. 2019 domáhala určenia neplatnosti právneho úkonu - darovacej zmluvy. Žalobu odôvodnila tak, že je podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľnosti, pozemku parcely reg. "C" č. 7454/18, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 228 m<sup>2</sup>, pozemok je zapísaný na liste vlastníctva č. XXXX, pre k.ú. E., obec Nitra, Okres Nitra v podiele 1/2 k celku. Žalovaný 3/ je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti, pozemok parcela reg. "C" č. 7454/18, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 228 m<sup>2</sup>, nehnuteľnosť zapísaná na liste vlastníctva č. XXXX, pre k.ú. E., obec Nitra, Okres Nitra v podiele 14/72 k celku. Žalovaný 3/ bol na základe darovacej zmluvy

zapísaný na liste vlastníctve č. XXXX pre k.ú. E. ako podielový spoluvlastník spornej nehnuteľnosti namiesto žalovaných 1/ a 2/. Žalovaní sú v blízkom rodinnom vzťahu, rodičia a syn, byvajú zároveň v spoločnej domácnosti. Na Okresnom súde Nitra je spor vedený pod sp. zn. 10C/1/2016, v rámci ktorého sa žalobkyňa domáha nahradenia vyhlásenia vôle za uzatvorenie kúpnej zmluvy. Bolo zistené, že k prevodu podielu na spornej nehnuteľnosti došlo až v januári roku 2019, teda krátko na to, ako sa rozhodlo o pokračovaní v prerušenom súdnom konaní. Žalobkyňa zároveň uviedla, že došlo k porušeniu predkupného práva žalobkyne ako podielového spoluvlastníka spornej nehnuteľnosti tým, že zo strany pôvodných spoluvlastníkov ako predávajúcich nedošlo k riadnej ponuke prevádzaného podielu na predaj žalobkyni. Žalovaní 1/ a 2/ uzatvorili darovaciu zmluvu so žalovaným 3/ len z dôvodu, aby zmarili uplatnenie a súdne vymoženie zákonného práva žalobkyne, ktoré jej vzniklo dôsledkom porušenia zákonného predkupného práva podielového spoluvlastníka, možnosti domáhať sa voči nim (žalovaným 1/ a 2/) nahradenia prejavu vôle. Zrejším účelom takéhoto prevodu primárne nebolo darovať synovi spoluvlastnícky podiel na spornej parcele (synovi nebola darovaná žiadna iná parcela, okrem spornej parcely, bez zjavného ekonomického prospechu), ale prekaziť vyhoveniu žaloby pre nich zrejme bezúspešnom spore v konaní sp. zn. 10C/1/2016 a poškodiť žalobkyňu v jej zákonných právach.

4. Súd prvej inštancie konštatoval, že sa v prvom rade zaoberal tým, či existuje na podanej žalobe naliehavý právny záujem s poukazom na § 137 písm. c/ CSP. V tejto súvislosti vykonal dokazovanie oboznámením sa so spismi 10C/1/2016, 9C/338/2016 a 19C/174/2013 so zameraním sa na obsah procesných nárokov v týchto konaniach a to najmä na konanie 19C/174/2013. Žalobkyňa sa žalobou zo dňa 19. 04. 2013 v konaní pod sp. zn. 19C/174/2013 domáhala určenia neplatnosti kúpnej zmluvy z dôvodu porušenia predkupného práva, keď predmetom kúpnej zmluvy bol podiel 14/72-tín k pozemku parcely reg. C č. 7454/18 o výmere 228 m<sup>2</sup>. K porušeniu predkupného práva prišlo zo strany pôvodných spoluvlastníkov, ktorí ako predávajúci riadne neponúkli prevádzaný podiel žalobkyni na predaj. Ako súd zistil z obsahu spisu, podaním zo dňa 11. 03. 2015 prišlo k späťvzatiu žaloby, pričom dôvod späťvzatia uvedený nebol, pojednávanie v danom spore otvorené nebolo. Súd rozhodol o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, pričom takto žiadal rozhodnúť i právny zástupca žalovaných. Súd prvej inštancie s ohľadom na širší kontext existencie naliehavého právneho záujmu, vyhodnotil, že v spore 19C/174/2013 sa žalobkyňa domáhala určenia neplatnosti právneho úkonu v zmysle § 40a a § 755 OZ. S poukazom na uvedené mal súd za to, že zo strany žalobkyne bol preukázaný naliehavý právny záujem, keď vyriešenie otázky, ktorá je predmetom sporu 18C/26/2019 je dôležitá pre úspešnosť strany sporu v inom spore a to v spore 10C/1/2016. V spore 10C/1/2016 sa žalobkyňa domáha nahradenia prejavu vôle voči žalovaným 1/ a 2/, keďže došlo k porušeniu predkupného práva žalobkyne ako podielového spoluvlastníka predmetu prevodu. Nehnuteľnosť však bola prevedená na žalovaného 3/, ktorý nebol účastníkom kúpnej zmluvy na základe ktorej došlo k prevodu spoluvlastníckeho podielu, a tým je sporná pasívna vecná legitímácia. Súd v tomto smere poukázal aj na odôvodnenie uznesenia 10C/1/2016, zo dňa 22. 05. 2019, ktorým súd konanie prerušil do právoplatného skončenia konania 18C/26/2019. Z odôvodnenia vyplýva, že súd konanie prerušil, pretože rozhodnutie súdu v časti pasívnej vecnej legitímácie závisí od vyriešenia tejto otázky, ktorú súd nie je oprávnený riešiť v konaní 10C/1/2016. Súd prvej inštancie s poukazom na uvedené mal za to, že na žalobkyňou požadovanom výroku rozhodnutia existuje naliehavý právny záujem, keď určením vlastníckeho práva sa navráti pôvodný stav zápisu v katastri nehnuteľností a tým sa odstráni stav neistoty právneho postavenia žalobkyne.

5. Prvoinštančný súd vykonal výsluch strán sporu, žalobkyne ako aj žalovaných 1/ až 3/, vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom spisu a z takto vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalovaní 1/ a 2/ počas prebiehajúceho súdneho konania o nahradenie prejavu ich vôle, vedenom OS Nitra pod sp. zn. 10C/1/2016 (súd uznesením 10C/1/2016-213, zo dňa 27. 03. 2019 rozhodol o pokračovaní v prerušenom konaní, nakoľko právny zástupca žalobkyne dňa 28. 01. 2019 súhlasil s pokračovaním v konaní, ktoré navrhol právny zástupca žalovaných dňa 22. 01. 2019), previedli Darovacou zmluvou zo dňa 18. 12. 2018 vlastnícke právo k spoluvlastníckemu podielu vo veľkosti 14/72 k celku na spornej nehnuteľnosti na žalovaného 3/, svojho syna. Teda ide o osoby blízke, ktoré žijú v spoločnej domácnosti. Žalovaný 1/ na pojednávaní uviedol, že mal vedomosť v čase prevodu nehnuteľnosti o prebiehajúcom súdnom konaní, žalovaná 2/ uviedla, že si myslela, že konanie je ukončené, žalovaný 3/ potvrdil, že nevnímal čo sa deje okolo súdov, avšak tiež uviedol, že vedel o niečom, že prebieha. Platný právny poriadok síce dáva zmluvným stranám značnú zmluvnú voľnosť v tom smere, aby medzi sebou uzatvárali právne úkony, ale v danom spore súd mal za to, že konanie žalovaných a to uzavretie darovacej zmluvy týkajúcej sa iba nehnuteľnosti, ktorá je predmetom

sporu v prebiehajúcom konaní 10C/1/2016, nebolo dobromyseľné konanie zo strany žalovaných, keď predmetom darovania bola práve sporná nehnuteľnosť. Súd prvej inštancie poukázal na vyjadrenie žalovaného 3/, ktorý na pojednávaní uviedol, že išlo "o tri kroky pred domom", avšak žalovaní 1/ a 2/ sú vlastníckmi rodinného domu s pozemkom, ktorý však nebol predmetom Darovacej zmluvy. Súd poukázal, že úkon darovania bol vykonaný až v roku 2019, potom ako začal súd pokračovať v konaní 10C/1/2016, ktoré sa vedie od roku 2016 a ktoré bolo prerušené. S poukazom na dané okolnosti súd prvej inštancie považoval prevod nehnuteľnosti medzi žalovanými 1/, žalovanou 2/ a žalovaným 3/ za neplatný, pre rozpor s dobrými mravmi, ktorý obchádza zákon, za úkon účelový. Zo strany žalovaných nebolo hodnoverne a bez pochybností preukázané, prečo predmetom prevodu bola iba časť nehnuteľnosti, ktorá je predmetom sporu v inom konaní, pričom ich tvrdenie, že to bolo z dôvodu, že na dom sa viaže úver nebolo preukázané a argumentácia žalovaného 3/, že keď mu zomrel dedo boli tam problémy s dedičstvom, a preto prišlo i z týchto dôvodov k darovaniu, súd považoval za účelové tvrdenie. Súd zároveň dodal, že žalovaný 3/ je jediným synom žalovaných 1/ a 2/, a preto možno predpokladať, že by "problémy s dedičstvom" ako ich nazval žalovaný 3/ nemali nastať. S poukazom na uvedené súd prvej inštancie vyhodnotil, že Darovacia zmluva je postihnutá dôvodmi absolútnej neplatnosti a z takto vykonaného dokazovania považoval žalobu žalobkyne za dôvodne podanú a žalobe žalobkyne vyhovel v plnom rozsahu.

6. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobkyňa súd náhradu trov konania priznal v rozsahu 100%, pretože vo veci mala plný úspech, pričom dôvody hodné osobitného zreteľa s poukazom na ustanovenie § 257 CSP zistené u strán sporu ani v okolnostiach veci zistené neboli. O výške trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozhodnutia a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods.2 CSP).

7. Proti tomuto rozhodnutiu podali včas odvolanie žalovaní 1/ až 3/, prostredníctvom právneho zástupcu, navrhujúc odvolaciemu súdu, aby rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietne v celom rozsahu a žalovaným prizná nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V podanom odvolaní poukázali na existenciu odvolacích dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP. Žalovaní v prvom rade namietali tvrdenie súdu prvej inštancie, že k porušeniu predkupného práva prišlo zo strany pôvodných spoluvlastníkov, ktorí ako predávajúci riadne neponúkli podiel žalobkyne na predaj, pretože sama žalobkyňa priznala, že mala v tom čase obvyklý pobyt na adrese, na ktorú jej bola doručovaná výzva na uplatnenie predkupného práva. Z obsahu spisu 10C/1/2016 jasne vyplýva, že pôvodní vlastníci doručovali žalobkyne výzvu na uplatnenie predkupného práva práve a túto adresu, ktorú aj sama žalobkyňa uviedla v podanej žalobe v danej prejednávanej veci. Žalovaní majú za to, že súd dospel k nesprávnemu skutkovému zisteniu, že došlo k porušeniu práva žalobkyne.

8. V ďalšom namietali tú skutočnosť, že podľa súdu prvej inštancie bol zo strany žalobkyne preukázaný naliehavý právny záujem, keď vyriešenie otázky, ktorá je predmetom tohto konania je dôležitá pre úspešnosť strany sporu v inom spore a to 10C/1/2016. Žalovaní 1/ až 3/ majú za to, že doposiaľ nebolo preukázané, že úspešnosť žalobkyne v spore vedeného pod sp. zn. 10C/1/2016 je závislá výlučne na úspechu v tomto súdnom konaní (sp. zn. 18C/26/2019). V tejto súvislosti žalovaní poukázali na rozsudok KS NR, č. k. 9Co/131/2020-229, z ktorého je zrejmé, že v konaní 10C/1/2016 nemôže byť úspešná, keďže si uplatňuje právo vo väčšom rozsahu ako jej zákon priznáva a táto žaloba musí byť bez ďalšieho zamietnutá. V konaní vedenom pod sp. zn. 10C/1/2016 nie je vyslovený právny názor súdu, že zmena vlastníctva je jediným dôvodom na zamietnutie žaloby. Takýto predpoklad by tu existoval iba v prípade, ak by žalobkyňa podala túto žalobu až po vyhlásení rozhodnutia v konaní vedeného pod sp. zn. 10C/1/2016, ktorým by súd žalobe vyhovel, alebo ju z dôvodu zmeny vlastníctva nehnuteľnosti zamietol. V prípade, ak žalobkyňa nebude plne úspešná v konaní vedeného pod sp. zn. 10C/1/2016, tak táto žaloba je zjavným zneužívaním práva. Z vyššie uvedeného vyplýva, že naliehavý právny záujem žalobkyne doposiaľ preukázaný nebol.

9. Žalovaní namietali, že súd prvej inštancie posudzoval iba samostatný úkon – uzatvorenie darovacej zmluvy, ktorým Žalovaní 1/ a 2/ iba vykonávali svoje oprávnenia vyplývajúce im z ich vlastníckeho práva. Avšak súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal a ani nebral v úvahu reťaz úkonov žalobkyne od roku 2013, ktoré sú v zjavnom rozpore s dobrými mravmi. Majú za to, že ak by súd zohľadnil obsah pripojených spisov (19C/174/2013, 9C/338/2016, 10C/1/2016) posúdil by práve konanie žalobkyne od roku 2013 ako konanie v hrubom rozpore s dobrými mravmi. Vzhľadom na túto skutočnosť žalovaní poukázali na čl. 5 CSP, podľa ktorého zjavné zneužitie práva nepožíva právnu ochranu. Súd môže

odmietnuť a sankcionovať procesné úkony, ktoré celkom zjavne slúžia na zneužitie práva alebo na svojvoľné a bezúspešné uplatňovanie, alebo bránenie práva. Uviedli, že v spore vedenom pod sp. zn. 10C/1/2016 si žalobkyňa uplatňuje žalobou o nahradenie prejavu vôle nároky vyplývajúce z údajného porušenia predkupného práva na prístupovej ceste ku pozemku žalovaných 1/ a 2/, pričom v prípade jej plného úspechu v konaní, ako uviedla vo svojom výsluchu dňa 02. 05. 2023, by tento prístup žalovaným ponechala iba v prípade súhlasu s inžinierskymi sieťami. Za účelom preukázania skutočnosti, že zo strany žalovaných nikdy neprišlo k nesúhlasu s danými sieťami, pričom súdu súhlas predložili. V neposlednom rade poukázali na kúpnu cenu, za ktorú predmetný spoluvlastnícky podiel nadobudli. Na základe vyššie uvedeného a s ohľadom na všetky súdne konania majú žalovaní za to, že konanie žalovaných nebolo v rozpore s dobrými mravmi, avšak konanie žalobkyne áno, a z tohto dôvodu mal súd prvej inštancie postupovať podľa čl. 5 CSP.

10. Vyjadrenie žalobkyne k podanému odvolaniu žalovaných 1/ až 3/ nebolo súdu doručené.

11. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané žalovanými 1/ až 3/ ako oprávnenými osobami v zákonom stanovenej lehote (§ 359, § 362 ods. 1 CSP) a že spĺňa náležitosti odvolania v zmysle § 363 CSP, preskúmal napadnuté rozhodnutie, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), prejednal odvolanie žalovaných 1/ až 3/ bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario, keď v zmysle § 219 ods. 3 za použitia § 378 ods. 1 CSP oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke krajského súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a v celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku.

12. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

13. Podľa § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

14. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP).

15. V ustanovení § 387 ods. 2 CSP je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie a to po skutkovej ako aj právnej stránke. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvej inštancie, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvej inštancie, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvej inštancie. Odvolací súd musí odpovedať na podstatné a právne dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody.

16. Odvolací súd v zmysle § 379 a § 380 CSP viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania sa plne stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, keďže bola jeho argumentácia vecne správna, objektívna, presvedčivá a je toho názoru, že všetky dôvody, ktoré žalovaní 1/ až 3/ uvádzali v odvolaní vyriešil už súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku, pričom rozhodnutia prvoinštančného a odvolacieho súdu nie je možné posudzovať izolovane, pretože prvoinštančné a druhoinsťančné konanie tvoria jeden celok. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie týkajúce sa v odvolaní žalovaných namietaných skutočností je správne skutkovo a právne zdôvodnené a zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia v ust. § 220 CSP. Súdu prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Samotný fakt, že žalovaní sa

s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvej inštancie nestotožňujú neznamená, že jeho zdôvodnenie nezodpovedá požiadavkám, ktoré na túto časť rozhodnutia kladie vyššie citované zákonné ustanovenie.

17. Súd prvej inštancie prvý krát rozhodol rozsudok zo dňa 18. júna 2020, č. k. 18C/26/2019-120 tak, že žalobu zamietol z dôvodu, že žalobkyňa v danej veci nepreukázala danosť naliehavého právneho záujmu. V dôsledku podaného odvolania zo strany žalobkyne Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací, uznesením zo dňa 19. januára 2022, č. k. 5Co/135/2020-159 rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP v spojení s § 391 ods. 1 CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Následne po opätovne vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie rozhodol rozhodnutím, ktoré je predmetom tohto odvolacieho prieskumu.

18. Právny záujem, ktorý je podmienkou prípustnosti určovacího návrhu podľa § 137 písm. c/ CSP, musí byť naliehavý. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaný návrh je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ním môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva a či iba len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie. Určovací návrh je spravidla prípustný pri spornosti práv (právných vzťahov) k nehnuteľnostiam evidovaných v katastri nehnuteľností, ak rozsudok vyhovujúci návrhu môže privodiť zosúladenie evidovaného a právneho stavu. Najvyšší súd Slovenskej republiky už v rozsudku sp. zn. 3 Cdo 98/2004 (na ktorý poukázal aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 91/2006) uviedol, že ak právna otázka platnosti alebo neplatnosti právneho úkonu má povahu (len) predbežnej otázky vo vzťahu k existencii práva alebo povinnosti, nie je daný naliehavý právny záujem na vyriešení (určení) tejto predbežnej otázky. V už spomenutom rozhodnutí sp. zn. 1 Cdo 91/2006 Najvyšší súd Slovenskej republiky dodal, že nedostatok naliehavého právneho záujmu „predstavuje samostatný a prvoradý dôvod, pre ktorý určovací návrh nemôže obstať a ktorý sám o sebe bez ďalšieho vedie k zamietnutiu návrhu“. Existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení (§ 137 písm. c/ CSP) skúma súd ex offo. Povinnosť preukázať, že na určení právneho vzťahu alebo práva je naliehavý právny záujem, zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha (t. j. žalobcu).

19. Odvolací súd v prvom rade konštatuje, že prvoinštančný súd po zrušení a vrátení veci (sporu) na ďalšie konanie v novom rozhodnutí odstránil odvolacím súdom vytýkané nedostatky, pričom napadnutý rozsudok možno považovať riadne odôvodnený. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že predmetom konania 10C/1/2016 je náhrada prejavu vôle žalovaných 1/ a 2/ z dôvodu porušenia podkúpeného práva žalobkyne pri prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Počas prebiehajúceho konania 10C/1/2016 došlo k opätovnému prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, a to žalovanými 1/ a 2/ na žalovaného 3/, ktorý tak nie je (a ani nemôže byť) účastníkom konania 10C/1/2016. V danom prípade, vzhľadom na uvedené závery prijaté Najvyšším súdom SR a skutočností vyplývajúcich z obsahu spisu je možné konštatovať, že v danej prejednávanej veci sa jedná o právo, ktoré je neisté a ohrozené, pričom je daný predpoklad, že vyhovujúcim určovacím rozsudkom možno túto neistotu alebo ohrozenie odstrániť. Prívlastok naliehavý sa chápe tak, že právny záujem má dostatočnú intenzitu. Naliehavosť sa prejaví v tom, že určovací rozsudok bude pre žalobcu podstatným spôsobom užitočný. Naopak, naliehavosť nie je daná, ak má žalobca k dispozícii iný spôsob ochrany tvrdeného práva. Pokiaľ tak ide o preukazovanie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení vlastníckeho práva k spoluvlastníckemu podielu (§ 137 písm. c/ CSP) odvolací súd sa stotožňuje s právnym záverom súdu prvej inštancie, že žalobkyňa má naliehavý právny záujem na požadovanom určení vlastníckeho práva, pretože takýmto rozhodnutím súdu sa definitívne vyrieši stav právnej neistoty daný aj v konaní 10C/1/2016. Absolútnej neplatnosti sa môže dovoliť ktokoľvek, pričom v súdnom konaní ten, kto má na veci relevantný záujem. Nejde o to, že by základným kritériom existencie naliehavého právneho záujmu mala byť skutočnosť prebiehajúceho konania 10C/1/2016, ale táto skutočnosť, podľa názoru odvolacieho súdu, umožňuje pre osobu, ktorá neparticipovala na „absolútne“ neplatnom právnom úkone (od počiatku), domáhať vyslovenia dôsledkov absolútne neplatného právneho úkonu (v podobe deklaratórneho určenia vlastníckeho práva). Odvolací súd poukazuje na názor dovolacieho súdu, v zmysle ktorého absencia dobromyseľnosti pri právnom úkone smerujúcom k nadobudnutiu práv, ktorým boli porušené práva tretej osoby, má za následok neplatnosť tohto právneho úkonu pre jeho rozpor s dobrými mravmi v zmysle § 39 OZ (6 M Cdo 1/2011).

20. Súd prvej inštancie teda po správnom skonštatovaní danosti naliehavého právneho záujmu, vyhodnotil právny úkon, ktorým došlo k darovaniu sporného podielu nehnuteľnosti medzi žalovanými 1/ až 3/, ako absolútne neplatný, s čím sa odvolací súd v plnej miere stotožňuje.

21. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia, s ohľadom na dôvody podaného odvolania žalovanými odvolací súd dodáva, že posúdeniu, či je právny úkon v súlade s dobrými mravmi, nebráni skutočnosť, že právny úkon (v danom prípade prevod vlastníckeho práva darovaním) bol výsledkom zmluvnej voľnosti strán. Súhrn konania v rozpore s dobrými mravmi je spravidla určovaný súhrnom skutočností, ktoré tvoria okolnosti sprevádzajúce „hmotnoprávne“ konanie osôb. V predmetnej posudzovanej veci bolo potrebné zamerať sa na všetky skutkové okolnosti aj s ohľadom na tvrdenia uvádzané žalobkyňou, že k prevodu vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti žalovanými 1/ a 2/ z ich bezpodielového spoluvlastníctva na žalovaného 3/ nastalo krátko po tom ako došlo k pokračovaniu prerušeného konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 10C/1/2016. tak ako zistil súd prvej inštancie z obsahu spisu vyplynulo, že Okresný súd Nitra uznesením zo dňa 27. marca 2019 rozhodol o pokračovaní v konaní 10C/1/2019 (na základe návrhu právneho zástupcu žalovaných z januára 2019) a pričom žalovaní predtým dňa 18. 12. 2018 uzatvorili darovaciu zmluvu, v zmysle ktorej žalovaní 1/ a 2/ previedli vlastníckeho právo k spornej nehnuteľnosti na žalovaného 3/, pričom zavkladovanie tohto práva do katastra nehnuteľnosti nastalo v januári 2019. Odvolací súd musí konštatovať vecnú správnosť záverov prijatých súdom prvej inštancie, keď konanie žalovaných považoval za účelové a v rozpore s dobrými mravmi, pretože išlo v čase uzatvárania darovacej zmluvy o konanie spôsobilé naplniť tvrdenú neplatnosť právneho úkonu. K uvedenému odvolací súd dodáva, že inštitút neplatnosti zmluvy pre rozpor s dobrými mravmi možno vnímať ako ďalší korektív zmluvnej autonómie. Nie je prípustné, aby právny poriadok zabezpečil vykonateľnosť právnych úkonov, ktoré sa priečia elementárnym hodnotám spoločnosti, a preto tieto zmluvy musia byť neplatné. Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí sp. zn. 1ObdoV/63/2005 definoval dobré mravy ako obvyklé, poctivé a spravodlivé správanie sa, ktoré zodpovedá základným, v spoločnosti prevládajúcim morálnym zásadám. Žalovaní 1/ a 2/ previedli vlastnícke právo k nehnuteľnosti, ktorá je predmetom sporu v konaní 10C/1/2016, na žalovaného 3/ (ktorý je synom žalovaných 1/ a 2/) v čase prerušenia konania. Počínanie žalovaných napíňa pojmové znaky konania v rozpore s dobrými mravmi. Odvolací súd na tomto mieste konštatuje, že vlastník je v zmysle zákona oprávnený nakladať s predmetom svojho vlastníctva. V danom prípade tak síce prevod vlastníckeho práva darovacou zmluvou nie je v rozpore s výslovnou zákonov normou, ale možno konštatovať, že konanie žalovaných svojimi účinkami napíňa ust. § 39 OZ. Neobstojí tak ani tvrdenie žalovanej 2/, že v čase darovania si myslela, že súdne konanie je ukončené a že darovaním spornej nehnuteľnosti chceli zabezpečiť syna (predmetom prevodu bola izolovaná parcela bez ďalšieho). Rovnako tak ani tvrdenie žalovaného 3/, že darovaním chceli predísť prípadným dedičským komplikáciám. Súd prvej inštancie správne zdôraznil, že žalovaný 3/ je jediným synom žalovaných 1/ a 2/, a tak úvaha o možných dedičských sporoch je čisto na hypotetickej úrovni. K námietke žalovaných, že práve žalobkyňa sa dopúšťala konania v rozpore s dobrými mravmi odvolací súd konštatuje, že na relevantné a konkrétne konanie žalobkyne poukazované nebolo a ak by išlo o skoršie domáhanie sa „nárokov“ z porušeného predkupného práva, tieto nemohli zakladať s dobrými mravmi rozporného konania bez ďalších okolností.

22. V kontexte vyššie uvedených skutočností odvolací súd konštatuje vecnú správnosť rozsudku súdu prvej inštancie, vrátane výroku o trovách konania, v dôsledku čoho postupoval procesným postupom v zmysle § 387 ods. 1,2 CSP a rozsudok ako vecne správny potvrdil.

23. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a žalobkyňi voči žalovaným 1/ až 3/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% ako procesne úspešnej strane v odvolacom konaní.

24. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá Civilného sporového poriadku v spojení s § 3 ods. 10 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

**Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).